

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a cincea)

28 noiembrie 2013*

„Trimitere preliminară — Directiva 80/987/CEE — Directiva 2002/74/CE — Protecția lucrătorilor salariați în cazul insolvenței angajatorului — Instituții de garantare — Limitarea obligației de plată a instituțiilor de garantare — Creanțe salariale devenite exigibile cu mai mult de șase luni înaintea formulării unei acțiuni în justiție în constatarea insolvenței angajatorului”

În cauza C-309/12,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Tribunal Central Administrativo Norte (Portugalia), prin decizia din 30 martie 2012, primită de Curte la 27 iunie 2012, în procedura

Maria Albertina Gomes Viana Novo,

Ezequiel Martins Dias,

Gabriel Inácio da Silva Fontes,

Marcelino Jorge dos Santos Simões,

Manuel Dourado Eusébio,

Alberto Martins Mineiro,

Armindo Gomes de Faria,

José Fontes Cambas,

Alberto Martins do Alto,

José Manuel Silva Correia,

Marilde Marisa Moreira Marques Moita,

José Rodrigues Salgado Almeida,

Carlos Manuel Sousa Oliveira,

Manuel da Costa Moreira,

Paulo da Costa Moreira,

* Limba de procedură: portugheza.

José Manuel Serra da Fonseca,

Ademar Daniel Lourenço Dias,

Ana Mafalda Azevedo Martins Ferreira

împotriva

Fundo de Garantia Salarial IP,

CURTEA (Camera a cincea),

compusă din domnul T. von Danwitz, președinte de cameră, domnii E. Juhász (raportor), A. Rosas, D. Šváby și C. Vajda, judecători,

avocat general: domnul Y. Bot,

grefier: doamna M. Ferreira, administrator principal,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 15 mai 2013,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru doamna Gomes Viana Novo și alții, de J. Trocado da Costa, avocat;
- pentru Fundo de Garantia Salarial IP, de J. Pereira, avogada;
- pentru guvernul portughez, de L. Inez Fernandes și de J. Quintela Coelho, în calitate de agenți;
- pentru guvernul german, de T. Henze și de J. Möller, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de M. Afonso și de J. Enegren, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 20 iunie 2013,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolelor 4 și 10 din Directiva 80/987/CEE a Consiliului din 20 octombrie 1980 privind apropierea legislațiilor statelor membre referitoare la protecția lucrătorilor salariați în cazul insolvenței angajatorului (JO L 283, p. 23, Ediție specială, 05/vol. 1, p. 197, denumită în continuare „Directiva 80/987 în versiunea inițială”), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2002/74/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 septembrie 2002 (JO L 270, p. 10, Ediție specială, 05/vol. 6, p. 149, denumită în continuare „Directiva 80/987 cu modificările ulterioare”).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între doamna Gomes Viana Novo, precum și alte 17 persoane (denumite în continuare, împreună, „Gomes Viana Novo și alții”), pe de o parte, și Fundo de Garantia Salarial IP (Fondul de Garantare Salarială, denumit în continuare „FGS”), pe de altă parte, privind acoperirea de către acesta din urmă a creanțelor salariale deținute de recurenții din litigiul principal față de fostul lor angajator, care se află în stare de insolvență.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Articolul 3 din Directiva 80/987 în versiunea inițială prevedea următoarele:

„(1) Statele membre iau măsurile necesare în vederea asigurării de către instituțiile de garantare, în conformitate cu articolul 4, a plății creanțelor salariale izvorâte din contracte de muncă sau raporturi de muncă și care privesc salarizarea pe o perioadă anterioară unei date determinate.

(2) La alegerea statelor membre, data prevăzută la alineatul (1) este:

- fie cea la care a survenit insolvabilitatea angajatorului;
- fie cea a preavizului de concediere a salariatului în cauză ca urmare a insolvabilității angajatorului;
- fie cea la care a survenit insolvabilitatea angajatorului sau cea la care contractul sau raportul de muncă cu salariatul în cauză a încetat ca urmare a insolvabilității angajatorului.”

- 4 Articolul 4 din Directiva 80/987 în versiunea inițială era formulat în următorii termeni:

„(1) Statele membre au posibilitatea de a limita obligația de plată prevăzută la articolul 3 pentru instituțiile de garantare.

(2) În cazul în care statele membre își exercită dreptul prevăzut la alineatul (1), acestea trebuie să asigure:

- în cazul menționat la articolul 3 alineatul (2) prima liniuță, plata creanțelor salariale aferente ultimelor trei luni ale contractului sau raportului de muncă care se situează în cadrul unei perioade de șase luni anterioare datei la care a survenit insolvabilitatea angajatorului;
- în cazul menționat la articolul 3 alineatul (2) a doua liniuță, plata creanțelor salariale aferente ultimelor trei luni ale contractului sau raportului de muncă care preced data preavizului de concediere a salariatului ca urmare a insolvabilității angajatorului;
- în cazul menționat la articolul 3 alineatul (2) a treia liniuță, plata creanțelor salariale aferente ultimelor 18 luni ale contractului sau raportului de muncă care precedă data la care a survenit insolvabilitatea angajatorului sau data la care contractul sau raportul de muncă cu salariatul a încetat ca urmare a insolvabilității angajatorului. În acest caz, statele membre pot limita obligația de plată la remunerația aferentă unei perioade de opt săptămâni sau mai multor perioade mai scurte care totalizează opt săptămâni.”

- 5 Articolele 3 și 4 din Directiva 80/987 în versiunea inițială au fost modificate prin Directiva 2002/74. Potrivit articolului 2 alineatul (1) din această din urmă directivă, statele membre adoptă și pun în aplicare actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma acestei directive înainte de 8 octombrie 2005 și aplică aceste dispoziții tuturor cazurilor de insolvabilitate a unui angajator care se produc după intrarea în vigoare a acestora.

- 6 Directiva 2008/94/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 octombrie 2008 privind protecția lucrătorilor salariați în cazul insolvenței angajatorului (JO L 283, p. 36) a codificat și a abrogat Directiva 80/987 cu modificările ulterioare. Cu toate acestea, ținând seama de data la care a survenit insolvabilitatea angajatorului părților Gomes Viana Novo și alții, această din urmă directivă este cea care trebuie aplicată.

7 Articolul 3 din Directiva 80/987 cu modificările ulterioare prevede:

„Statele membre iau măsurile necesare pentru a asigura că instituțiile de garantare asigură, sub rezerva articolului 4, plata drepturilor neachitate ale salariaților care rezultă din contracte de muncă sau raporturi de muncă, inclusiv, în cazurile prevăzute de dreptul intern, compensația pentru încetarea raporturilor de muncă.

Creanțele preluate de instituția de garantare sunt drepturile salariale neplătite referitoare la o perioadă care precede și/sau, după cum este cazul, succede o dată stabilită de statele membre.”

8 Articolul 4 din această directivă prevede:

„(1) Statele membre au posibilitatea de a limita obligația de plată prevăzută la articolul 3 pentru instituțiile de garantare.

(2) În cazul în care statele membre își exercită dreptul prevăzut la alineatul (1), acestea specifică durata perioadei pentru care drepturile salariale neachitate urmează să fie plătite de către instituția de garantare. Aceasta însă nu poate fi mai scurtă decât perioada care acoperă remunerația pentru ultimele trei luni ale raportului de muncă care precedă sau succede data menționată la articolul 3. Statele membre pot include această perioadă minimă de trei luni într-o perioadă de referință a cărei durată nu poate fi mai mică de șase luni.

Statele membre care prevăd o perioadă de referință de cel puțin 18 luni pot limita durata perioadei pentru care drepturile salariale neachitate urmează să fie plătite de către instituția de garantare la opt săptămâni. În acest caz, pentru calculul perioadei minime se folosesc perioadele care sunt cele mai favorabile salariatului.

(3) De asemenea, statele membre pot stabili plafoane ale plăților efectuate de instituțiile de garantare. Aceste plafoane nu se pot situa mai jos de un nivel compatibil din punct de vedere social cu obiectivul social al prezentei directive.

În cazul în care statele membre recurg la această posibilitate, acestea informează Comisia asupra metodelor folosite pentru stabilirea plafonului.”

Dreptul portughez

9 Articolul 380 din Legea nr. 99/2003 din 27 august 2003 de adoptare a Codului muncii, în versiunea aplicabilă în cauza principală, precizează sub titlul „Garantarea plății”:

„Plata creanțelor salariale izvorâte din contracte de muncă și din încălcarea sau încetarea acestora care nu pot fi plătite de angajator ca urmare a insolvenței acestuia sau a unei situații economice dificile este asumată și garantată de [FGS], în condițiile prevăzute de legislația specială.”

10 Legea nr. 35/2004 din 29 iulie 2004 a stabilit cadrul FGS. Potrivit articolului 317 din legea menționată, acest fond „garantează lucrătorului, în cazul neîndeplinirii obligațiilor de către angajator, plata creanțelor izvorâte din contracte de muncă și din încălcarea sau încetarea acestora în condițiile definite la articolele următoare”.

11 Articolul 318 din această lege, care stabilește situațiile incluse în garanție, prevede:

„1. [FGS] garantează plata creanțelor la care face referire articolul anterior în cazul declarării în justiție a insolvenței angajatorului.

2. [FGS] garantează de asemenea plata creanțelor menționate la alineatul anterior în cazul inițierii procedurii de concordat prevăzute de Decretul-lege nr. 316/98 din 20 octombrie 1998.

3. Fără a aduce atingere dispozițiilor alineatului anterior, în cazul în care desfășurarea procedurii de concordat nu continuă pentru motivul respingerii sau al încetării acesteia în conformitate cu articolele 4 și 9 din Decretul-lege nr. 316/98 din 20 octombrie 1998, iar lucrătorii întreprinderii au solicitat plata creanțelor garantate de [FGS], acesta trebuie să inițieze declararea în justiție a insolvenței întreprinderii.

4. În scopul punerii în aplicare a dispozițiilor alineatelor anterioare, atunci când întreprinderile în cauză au angajați, [FGS] trebuie să primească notificare:

- a) de la instanțe cu privire la inițierea procedurii speciale de insolvență și declararea acesteia;
- b) de la Institutul pentru Sprijinirea Întreprinderilor Mici și Mijlocii și a Investițiilor [Instituto de Apoio às Pequenas e Médias Empresas e ao Investimento (IAPMEI)] cu privire la cererea introductivă a procedurii de concordat, precum și la respingerea sau încetarea acesteia.”

12 Articolul 319 din această lege precizează creanțele incluse după cum urmează:

„1. [FGS] garantează plata creanțelor prevăzute la articolul 317 devenite exigibile în perioada de șase luni anterioară exercitării acțiunii sau formulării cererii menționate la articolul anterior.

2. În cazul în care în perioada de referință menționată la alineatul anterior nu devine exigibilă nicio creanță sau quantumul acestora este inferior plafonului maxim stabilit la alineatul 1 al articolului următor, [FGS] garantează până la acest plafon plata creanțelor devenite exigibile după perioada de referință menționată.

3. [FGS] garantează numai plata creanțelor care îi sunt solicitate cu minimum trei luni înainte de prescrierea acestora.”

Litigiul principal și întrebarea preliminară

13 Întrucât angajatorul părților Gomes Viana Novo și alții a încetat să le plătească salariile începând din luna aprilie 2003, acestea și-au reziliat contractul de muncă la 15 septembrie 2003, astfel cum aveau dreptul în temeiul legislației naționale aplicabile în materie. La 10 februarie 2004, Gomes Viana Novo și alții au sesizat tribunal de trabalho de Barcelos (Tribunalul pentru Litigii de Muncă din Barcelos) pentru stabilirea quantumului creanțelor lor salariale, precum și pentru executarea silită a acestora. Cererea lor a fost admisă.

14 Întrucât bunurile care alcătuiau patrimoniul angajatorului au fost insuficiente pentru acoperirea acestor creanțe, Gomes Viana Novo și alții au inițiat la 28 noiembrie 2005 în fața tribunal de comércio de Vila Nova de Gaia (Tribunalul Comercial din Vila Nova de Gaia) o procedură de constatare a insolvenței angajatorului respectiv. După ce s-a constatat insolvențabilitatea, creanțele salariale au fost înregistrate.

15 La 26 iulie 2006, Gomes Viana Novo și alții au solicitat FGS plata creanțelor lor. Prin ordonanțele din 21 și din 26 decembrie 2006, președintele FGS a respins aceste cereri pentru motivul că creanțele în cauză deveniseră exigibile cu mai mult de șase luni înainte de inițierea procedurii de constatare a insolvenței angajatorului, mai precis la o dată anterioară perioadei de referință prevăzute la articolul 319 alineatul 1 din Legea nr. 35/2004 din 29 iulie 2004.

- 16 Prin decizia din 18 martie 2010, tribunal administrativo e fiscal do Porto (Tribunalul Administrativ și Fiscal din Porto) a respins acțiunea în anulare a acestor ordonanțe formulată de Gomes Viana Novo și alții. Aceștia au formulat o cale de atac împotriva acestei decizii la instanța de trimitere.
- 17 În aceste condiții, Tribunal Central Administrativo Norte a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Dreptul Uniunii în domeniul specific al garantării creanțelor salariale în cazul insolvenței angajatorului, în special articolele 4 și 10 din Directiva [80/987 cu modificările ulterioare], trebuie interpretat în sensul că se opune unei dispoziții de drept național care garantează numai creanțele devenite exigibile [în perioada de] șase luni care precedă exercitarea acțiunii în insolvența angajatorului, chiar și în cazul în care lucrătorii au formulat o acțiune împotriva acestuia în fața Tribunalului pentru Litigii de Muncă pentru a obține stabilirea pe cale judecătorească a sumei datorate și executarea silită a acesteia?”

Cu privire la întrebarea preliminară

- 18 Prin intermediul întrebării formulate, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă Directiva 80/987 cu modificările ulterioare trebuie interpretată în sensul că se opune unei reglementări naționale care nu garantează creanțele salariale devenite exigibile în perioada de șase luni anterioară formulării acțiunii în constatarea insolvenței angajatorului, chiar dacă lucrătorii au inițiat, înainte de începutul acestei perioade de șase luni, o procedură judiciară împotriva angajatorului lor pentru a obține stabilirea pe cale judecătorească a cuantumului creanțelor respective și executarea silită a acestora.
- 19 Din dosarul prezentat Curții reiese că părților Gomes Viana Novo și alții li s-a refuzat plata creanțelor lor salariale de către FGS ca urmare a faptului că acestea deveniseră exigibile cu mai mult de șase luni înainte de data formulării acțiunii în constatarea insolvenței angajatorului pe care legislația națională care a transpus Directiva 80/987 cu modificările ulterioare a reținut-o drept data de la care trebuie calculată perioada de referință, menționată la articolul 3 al doilea paragraf și la articolul 4 alineatul (2) din directivă.
- 20 Directiva 80/987, în versiunea inițială și cu modificările ulterioare, urmărește asigurarea pentru toți lucrătorii salariați a unei protecții minime la nivelul Uniunii Europene în caz de insolvență a angajatorului prin plata creanțelor neachitate izvorâte din contracte de muncă sau din raporturi de muncă și care privesc salarizarea aferentă unei perioade determinate (a se vedea Hotărârea din 4 martie 2004, Barsotti și alții, C-19/01, C-50/01 și C-84/01, Rec., p. I-2005, punctul 35, Hotărârea din 16 iulie 2009, Visciano, C-69/08, Rep., p. I-6741, punctul 27, precum și Hotărârea din 17 noiembrie 2011, van Ardenne, C-435/10, Rep., p. I-11705, punctul 27).
- 21 Acesta este scopul pentru care articolul 3 din Directiva 80/987 cu modificările ulterioare impune statelor membre să adopte măsurile necesare în vederea asigurării de către instituțiile naționale de garantare a plății respectivelor creanțe neachitate ale lucrătorilor salariați.
- 22 Totuși, atât Directiva 80/987 în versiunea inițială, cât și Directiva 80/987 cu modificările ulterioare conferă statelor membre posibilitatea de a limita obligația de plată prin fixarea unei perioade de referință sau a unei perioade de garanție și/sau stabilirea unor plafoane ale plăților.
- 23 În acest sens, din cuprinsul punctului 3 al Raportului Comisiei către Parlamentul European și Consiliul privind punerea în practică și aplicarea anumitor prevederi ale Directivei 2008/94 [COM(2011) 84 final], ale cărei articole 3 și 4 corespund, în esență, celor ale Directivei 80/987 cu modificările ulterioare, rezultă că numeroase state membre au utilizat această posibilitate de limitare a obligației lor de plată în timp și/sau au stabilit plafoane ale plăților.

- 24 Directiva 80/987 în versiunea inițială conferea statelor membre, la articolul 3, posibilitatea de a alege, dintre mai multe opțiuni, data anterior căreia remunerațiile neachitate vor fi garantate. Ținând seama de alegerea operată astfel, articolul 4 alineatul (2) din directiva menționată stabilea creanțele salariale neachitate care trebuiau acoperite, în orice caz, de obligația de garantare în ipoteza în care un stat membru hotărâse, în aplicarea alineatului (1) al acestui articol, limitarea acestei obligații de garantare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 iulie 1997, Maso și alții, C-373/95, Rec., p. I-4051, punctul 47).
- 25 Modificările aduse de Directiva 2002/74 la articolul 3 din Directiva 80/987 în versiunea inițială au suprimat menționarea celor trei date care figurau inițial în aceasta și fac astfel încât, în temeiul celui de al doilea paragraf al acestei dispoziții, statele membre stabilesc în prezent în mod liber data anterior căreia și/sau, după caz, ulterior căreia se situează perioada în care creanțele care corespund unor drepturi salariale neplătite sunt preluate de instituția de garantare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 aprilie 2013, Mustafa, C-247/12, punctele 39-41).
- 26 În temeiul articolului 4 alineatele (1) și (2) din Directiva 80/987 în versiunea inițială, în cazul în care statele membre înțelegeau să opteze pentru o limitare a garanției asigurate de instituție, acestea puteau situa garanția minimă de trei luni în cadrul unei perioade de șase luni anterioare datei de referință. După intrarea în vigoare a modificărilor aduse Directivei 80/987 în versiunea inițială prin Directiva 2002/74, este posibil chiar ca această perioadă să fie situată ulterior acestei date de referință. Statele membre au de asemenea posibilitatea să prevadă o garanție minimă limitată la opt săptămâni, cu condiția ca această perioadă de opt săptămâni să se situeze în cadrul unei perioade de referință mai lungi, de cel puțin 18 luni.
- 27 În aceste condiții, trebuie constatat că Directiva 80/987 cu modificările ulterioare nu se opune ca un stat membru să stabilească drept dată începând de la care trebuie calculată perioada de referință data introducerii acțiunii în constatarea insolvenței angajatorului. De asemenea, în cazul în care un stat membru decide să recurgă la posibilitatea de a limita garanția prin stabilirea unei perioade de referință, acesta poate alege să limiteze perioada de referință menționată la șase luni presupunând că garantează plata remunerației pentru ultimele trei luni ale raportului de muncă.
- 28 Dat fiind că, în cadrul litigiului principal, reglementarea națională garantează remunerația pentru ultimele trei luni ale raportului de muncă, trebuie să se constate că legiuitorului național i se permite, atunci când adoptă dispozițiile care prevăd că FGS asigură plata creanțelor salariale devenite exigibile în perioada de șase luni anterioară formulării cererii de constatare a insolvenței angajatorului și, în anumite condiții, chiar ulterior acestei date, să recurgă la posibilitatea pe care i-o conferă articolele 3 și 4 din Directiva 80/987 cu modificările ulterioare de a limita obligația aflată în sarcina instituțiilor de garantare.
- 29 Astfel cum reiese din jurisprudența Curții amintită la punctul 20 din prezenta hotărâre, Directiva 80/987 cu modificările ulterioare urmărește numai o protecție minimă a lucrătorilor salariați în caz de insolvență a angajatorului acestora. Dispozițiile referitoare la posibilitatea oferită statelor membre de a limita garanția din partea lor demonstrează că sistemul instituit de Directiva 80/987 cu modificările ulterioare ține seama de capacitatea financiară a acestor state și urmărește să protejeze echilibrul financiar al instituțiilor lor de garantare.
- 30 Această considerație se manifestă în special în posibilitatea acordată statelor membre de a scurta perioada de garantare în cazul în care perioada minimă de referință este lungă, astfel cum prevede articolul 4 alineatul (2) al doilea paragraf din Directiva 80/987 cu modificările ulterioare, precum și în posibilitatea de a stabili plafoane ale plăților în temeiul articolului 4 alineatul (3) din această directivă.

- 31 Trebuie arătat că situațiile în care este permisă limitarea obligației de plată a instituțiilor de garantare, astfel cum sunt prevăzute la articolul 4 din Directiva 80/987 cu modificările ulterioare, trebuie să facă obiectul unei interpretări stricte (a se vedea în acest sens Hotărârea van Ardenne, citată anterior, punctul 34).
- 32 Cu toate acestea, o interpretare restrictivă a acestor cazuri nu poate avea drept efect lipsirea de conținut a posibilității rezervate în mod explicit statelor membre de a limita respectiva obligație de plată.
- 33 Or, trebuie să se constate că o astfel de situație s-ar crea dacă Directiva 80/987 cu modificările ulterioare ar trebui interpretată în sensul că se opune unei reglementări naționale care nu garantează creanțele devenite exigibile cu mai mult de șase luni înaintea formulării unei acțiuni în constatarea insolvenței angajatorului.
- 34 În plus, trebuie subliniat că, astfel cum reiese din jurisprudența Curții amintită la punctul 20 din prezenta hotărâre, Directiva 80/987 urmărește să garanteze lucrătorilor o protecție în caz de insolvență a angajatorului lor. În consecință, sistemul instituit prin această directivă presupune o legătură între insolvență și creanțele salariale neachitate.
- 35 Totuși, pe baza elementelor din dosarul prezentat Curții, rezultă că în cadrul litigiului principal o astfel de legătură lipsește.
- 36 În fapt, în timp ce creanțele salariale care fac obiectul acestui litigiu rezultă din faptul că angajatorul lui Gomes Viana Novo și alții a încetat să le plătească remunerațiile începând din luna aprilie 2003 și că aceștia și-au reziliat contractul de muncă în luna septembrie 2003 din cauza acestei neplăți, alți lucrători subordonați aceluiași angajator au continuat să își primească salariile în cursul anilor 2004-2006 și abia în luna mai 2006 contractele acestor din urmă lucrători au fost desființate ca urmare a insolvenței angajatorului lor. Astfel, în pofida întârzierilor la plata salariilor, angajatorul a menținut și a remunerat o parte importantă din personalul său mai mulți ani după rezilierea contractelor de muncă ale părților Gomes Viana Novo și alții.
- 37 În consecință, la întrebarea adresată trebuie să se răspundă că Directiva 80/987 cu modificările ulterioare trebuie interpretată în sensul că nu se opune unei reglementări naționale care nu garantează creanțele salariale devenite exigibile cu mai mult de șase luni înaintea formulării unei acțiuni în constatarea insolvenței angajatorului, deși lucrătorii au inițiat, înainte de începutul acestei perioade, o procedură judiciară împotriva angajatorului lor pentru a obține stabilirea cuantumului creanțelor respective și executarea silită a acestora.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 38 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a cincea) declară:

Directiva 80/987/CEE a Consiliului din 20 octombrie 1980 referitoare la protecția lucrătorilor salariați în cazul insolvenței angajatorului, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2002/74/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 septembrie 2002, trebuie interpretată în sensul că nu se opune unei reglementări naționale care nu garantează creanțele salariale devenite exigibile cu mai mult de șase luni înaintea formulării unei acțiuni în

constatarea insolvabilității angajatorului, deși lucrătorii au inițiat, înainte de începutul acestei perioade, o procedură judiciară împotriva angajatorului lor pentru a obține stabilirea cuantumului creanțelor respective și executarea silită a acestora.

Semnături